

בפקודיך אשתעשע

נידונים מרתקים בהלכה והנהגה על סדר הפרשה

אין לסמוך על הדברים להלכה, הנידונים נכתבים לעורך לב המעיין בלבד

"וַיֹּאמְרוּ הֵבָה נִבְנֶה לָנוּ עִיר וּמִגְדָּל וְרֹאשׁוֹ בַּשָּׁמַיִם" (א, ד)

מה ביקש אדון לפידוביץ' מר' אלימלך?

מעשה שלא היה:

אי שם במרכז הארץ, הלך ונבנה מבנה גדול ורחב ידים. כוונתם הזדונית של תורמי המבנה הייתה ברורה: מרכז גדול להפצת הכפירה רח"ל. במקום זה מתוכננים אולמות רחבי ממדים לכינוס ציבור רב, ולהחדיר בו חוסר אמונה. במשרדי מקום זה עתידים לשבת יחד טובי המוחות הכפרניים, ובתקציב ענק הממומן על ידי קרנות מסינוניות אנטי יהודיות, יפיצו מסרים קלוקלים. בחזית אתר הבנייה הוצב שלט ענק, ובו הסבר על המהות הפסולה של המבנה.

בראש צוות התכנון, הבנייה והפיקוח עומד אדם אחד שמינקותו גדל על ברכי השנאה והכפירה. הוא 'המוח' העומד מאחורי מבנה זה. מדי יום הוא עוזב את משרתו הבכירה, ובמשך שעות רבות מפקח על התקדמות הבנייה ודואג שהפועלים יעבדו בכל המרחק... שמו של אותו אדם "אדון לפידוביץ'"... (שם בדוי, כל קשר בינו לבין המציאות על דעת ואחריות הקורא בלבד).

והנה מלחמה פרצה בארץ הקודש, ומחמתה הפועלים הישמעאלים סגורים ומסוגרים בכפריהם. כל אתרי הבנייה נקלעו למחסור בידיים עובדות...

עומד לו מר לפידוביץ' על פיגומי הקומה השביעית, מביט בעצבנות על הבניין שבנייתו נגדעה. כואב לו על כל יום שהמבנה אינו מוכן לשימוש. כואב לו על כל רגע שהמבנה אינו 'זוכה' להפיץ שנאה וכפירה... מי יתן וימצאו פועלים להשלים את הבנייה. הוא מוכן לבנות במו ידיו, אך אינו יודע לתקוע אפילו מסמר פשוט.

בולש בעיניו אחר הרחוב ומחפש אנשים שיסכימו 'להתנדב' למלאכת הבנייה... אך הרחוב ריק מאדם בשעת בוקר מוקדמת זו. לפתע נראה מרחוק יהודי עטור פאות וזקן, ההולך כשראשו מוטה, צעדיו מהירים ונחושים. משקרב האיש מגלה אדון לפידוביץ' שלפניו ניצב לא אחר מאשר לפיד אש. אין זה לפיד של שנאה, איבה וכפירה - מדובר ביהודי צדיק שהוא **"לפיד האמונה" של דורנו** - המפיץ את האמונה בכל אתר ואתר. אין מי שאינו מכיר את הצדיק, ואף אדון לפיד, שרחוק מעולמו, מכיר את שמו: רבי אברהם אלימלך שליט"א!

מר לפידוביץ' אומר לעצמו בידענות: "בוודאי ר' מיילך יודע לבנות, שהרי הוא בונה לעצמו סוכה כל שנה"... הוא נשען בגופו על עמודי הפיגום המתכתיים, מצמיד כפות ידיו לפיו וצועק "ר' מיילך, ר' מיילך, בא תעזור לי לבנות את הבניין הגדול".

הצדיק אינו מתייחס, ומר לפידוביץ' מתכופף ומנסה את מזלו ימנע את הבנייה ולא יותיר מחורשי הרעות כל זכר".

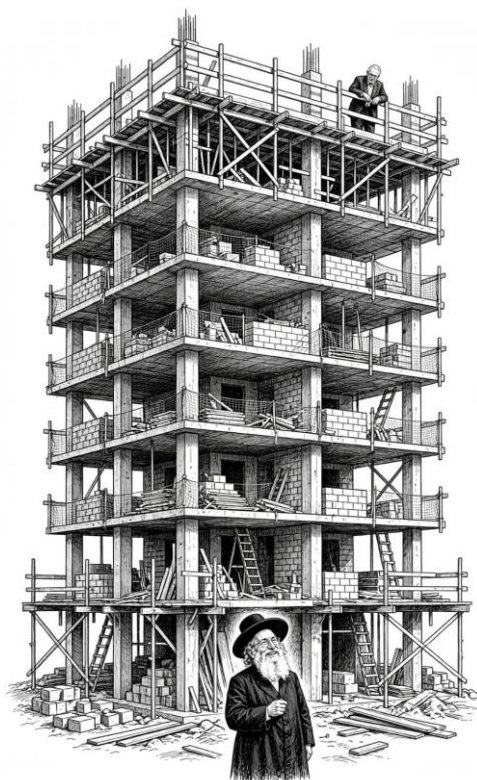
ר' אלימלך מסיים את דבריו כשהוא מניף את ידו בתנועת ביטול: "אה, אתה לא הראשון שמבקש מאדם ירא שמים, שיעזור לו לבנות בניין גדול יותר של כפירה. וגם הבניין ההוא נחרב - כך גם הבית הזה יחרב במהרה!".

אדון לפידוביץ' נדהם! מה? היה כבר מישהו לפניו שבנה בניין כזה של הפצת כפירה והוא אינו יודע על כך?!

המפורסם, שגילה את אלוקיו בילדותו ומאז לא פסק להפיץ אמונה בעולם - הלא הוא אברהם אבינו ע"ה, וקראו לו "אברהם, אברהם בוא ועזור לנו בבניין המגדל".

אך אברהם צחק עליהם וביזה אותם. ואף קילל אותם וביקש מהקב"ה שיבלבל את לשונם כדי שלא יוכלו להכיר את לשון חבירו. (ילקוט מעם לועז) בשם ילקוט תהלים, וראה בפרקי דרבי אליעזר פרק כד ושם בפירוש בית הגדול ד"ה ואמר בלע.

והנה יש להבין: הרי בוני המגדל



שוב: "ר' מיילך בא תעזור ליהודי לבנות"... משלא נענה, יורד בזריזות חתולית את שבע הקומות, רץ לכיוונו של ר' אלימלך ומתחנן שיבוא לעזרתו. ר' אלימלך מרים קלות את ראשו, אינו מביט חלילה בבניין המשוקץ או בנבל שלפניו, ותוך שהוא צוחק אומר: "וכי סבור אתה שתוכל להילחם בהקב"ה?! השם ברצותו

נמרוד הרשע אסף את אנשי דורו, ויחד תכננו בניין גדול שראשו יגיע עד השמים, וממנו יצאו עם חרבות וקרדומים וילחמו בהקב"ה, עפ"ל. והתחילו לבנות, והגיעו לגובה עצום של יותר מ-80.6 קילומטרים! (על גובהו של המגדל, ומה שנותר ממנו היום, ראה באריכות בספרנו "אוצר חמדה" ח"א עמ' קמז).

אנשים רבים מתו במהלך הבנייה, והיה מחסור בפועלי בניין, עד שעמדו וקראו לכל מי שעבר במקום לעזור בבניית המגדל. לפתע ראו את עמוד האמונה

ומתכנניו מן הסתם לא היו טיפשים, ואם כן מה עלה בדעתם לפנות אל עמוד האמונה בבקשה שיעזור להם במלחמה נגד הקב"ה? וכי חשבו לרגע אחד שהוא באמת ירתם לעזרתם? ויתכן לומר, על פי הנאמר במסכת סנהדרין (קט, א) "אמר רב אויר מגדל משכח" וכתב רש"י: "אויר מגדל - מראש המגדל, מי שעומד מסביב למגדל ורואה אוירה ומראה גובה שלו, משכח - שכן נגזר על אותו מקום שישכח ולכך הם עצמם

שכחו את לשונם". ושמעתי פעם הסבר נפלא, בנוסף לדברי רבינו רש"י, שעצם היותו של מקום כל כך טמא גורם לכך שכל הבא בקרבתו מאבד את מה שלמד בכוח הטומאה. ולפי זה, שמא סברו אנשי המגדל שכשעבר אברהם למרגלות מקום הכפירה והטומאה, מיד הושפע מהאוירה, עד שאפשר כבר לבקש ממנו לעזור בבניית המגדל...

"צהר תעשה לתיבה" (בראשית ו, טז)

האם ניתן לסמוך על שעון לעניין זמני ההלכה?

אם ראיתם יהודי עומד בחלון ביתו בשעת עלות השחר ומשקיף בדריכות במשקפת משוכללת לעבר השמים, לא טעיתם: מדובר בזלמן-קלמן. זלמן-קלמן **אינו סומך על שעונים** ואביזרים דומים. מבחינתו רק גרמי השמים הם שיקבעו... רק כשרואה בעיניו את שקיעת החמה, יכריע שכעת שקיעה. כך גם לגבי זמנים אחרים בהלכה - יסתמך רק על מראה עיניו. בביתו לא תמצאו לוח זמנים עם זמני ההלכה, מסיבה פשוטה: הזמנים נקבעו על פי שעון...

אדם מעניין הוא זלמן-קלמן, ואם רק לעצמו היה נוהג לפי שיטתו, אזי הכול היה בסדר, אך משהגיע לבית הכנסת ועיכב את החזן מלגשת לעמוד מאחר שלדעתו ולמראה עיניו עדיין לא הגיע זמן תפילת ערבית, או זירז את בני ביתו להכניס שבת מוקדם מהרגיל בחצי שעה, כיוון שלשיטתו כבר הגיע זמן שקיעה - הפך העניין לבלתי נסבל, והגיע לידיעתו של רב הקהילה.

הגבאי נשלח לביתו של זלמן-קלמן להזמין לביתו של רב הקהילה. אגב, אם תהיתם מדוע הגבאי טרח להגיע ברגל לביתו ולא התקשר אליו - נעדכן אתכם: לזמן-קלמן באופן עקרוני אין טלפון או פלאפון, יען שבצג הקטן מופיע שעון דיגיטלי - דבר בלתי מקובל עליו מכל וכל...

משהופיע בבית הרב, הופתע לשמוע שהרב אינו מסכים איתו... לדעת הרב ניתן לסמוך בהחלט על לוחות הזמנים והשעונים לזמני ההלכה... זלמן-קלמן שאל ביראת כבוד: **מה המקור ההלכתי לכך שניתן לסמוך על שעונים ושאר מכשירים המורים את השעה, והרי מה שקובע להלכה הם הזריחה והשקיעה, צאת הכוכבים ועלות השחר?**

שונות בצבעיהן, ומשעה לשעה התכחו האבנים בהדרגה יותר ויותר, או שהבהיקו בהדרגה - לפי השעה המדויקת, ומי שבקי יכול היה להבחין בשינוי הצבעים, ולקבוע על פיהם את השעה. ונח היה בקי, וכך יכול היה לדעת מה השעה המדויקת!

בספר 'אהבת ישראל' עה"ת (מהגה"ח רבי ישראל בקמייסטר זצ"ל) האיר, שלכאורה יש טעם נוסף מדוע נח היה צריך לדעת מתי יום ומתי לילה, שהרי אחז"ל שנח היה לומד תורה, ובוודאי גם היה מקיים מצוות - וא"כ יש מצוות שקיומן רק ביום, ויש מצוות שקיומן רק בלילה. **ועל ידי אותן אבנים טובות ידע מתי יום ומתי לילה לעניין קיום מצוות אלו!**

ודע שאותן אבנים טובות שהתכחו או הבהיקו לפי זמני היום, אין זה נס מיוחד, אלא אלו אבנים מיוחדות שכך טבען, **ושמה של אותה אבן סגולית הוא 'צהר'**. (כן הוא בשם פירוש 'לקט שמואל' לירושלמי, פסחים שם).

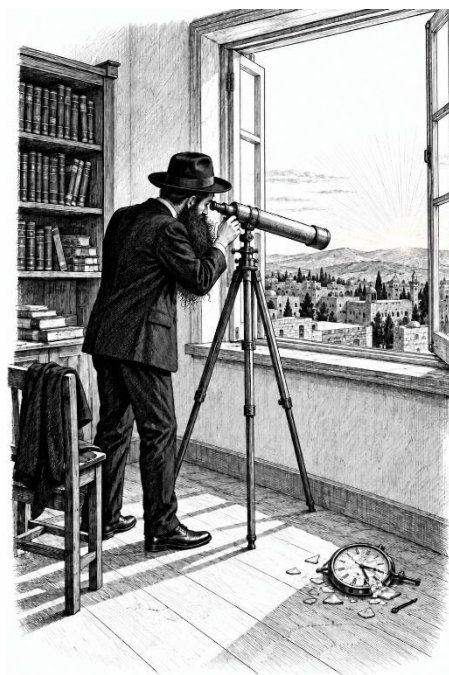
הרב לא היה צריך להוסיף עוד דבר: זלמן-קלמן עמד נרעש מהתגלית, והודה במסקנה... הרי אפילו נח סמך על אבנים המורות את השעה! בוודאי שגם אנחנו יכולים להסתמך על שעונים או שאר אביזרים המורים בדיוקנות את השעה.

הרב מחייך חיוך עייף, נמנע הוא מלהיכנס עמו לפולמוס הלכתי ולהוכיח לו מכל מקור אפשרי. הרב מציע לו שבמקום להרחיק נדוד לספרי ההלכה ש"ס ופוסקים, פשוט נעניין יחד בפרשת השבוע ומפרשיה, פרשת נח:

נאמר במסכת פסחים מתלמוד ירושלמי (פ"א א"א): "רבי אחייא בר זעירא, נח בכניסתו לתיבה הכניס עמו אבנים טובות ומרגליות, בשעה שהיו כהיות היה יודע שהוא יום, ובשעה שהיו מבהיקות היה יודע שהוא לילה. למה? יש חיה אוכלת ביום, ויש חיה אוכלת בלילה".

בנוסף לדברי הירושלמי, במדרש תנחומא (אות ב) נתבאר שנח היה יכול לראות **לפי צבע האבנים הטובות** מתי יום ומתי לילה כדי לדעת את השעה שבה יש להאכיל את בעלי החיים, כיוון שיש בהמה שאוכלת בשעה אחת ביום, ויש חיה שאוכלת בשעה שנייה ביום, ויש בעל חי שדרכו לאכול בעלות השחר.

וקשה, דעל פי שינוי הצבעים של האבנים הטובות בין כהה למבהיק - יכול היה נח לדעת מתי יום ומתי לילה - אך איך היה יכול לדעת את השעה המדויקת? ובספר עלי תמר לירושלמי (שם) כתב שאולי לאבנים היו **דרגות**



בהיות שהוצאות הוצאת והפצת העלון הינם מרובות, נשמח לעזרת והשתתפות הציבור, בכדי שנוכל להמשיך להגדיל תורה ולהאדירה מתוך מתיקות התורה
ניתן להנציח לרפואה והצלחה או לע"נ | לתרומות והנצחות ניתן לפנות לטל': 03-5348266